

همانگونه که یک دانه گندم برای رشد و پرورش و تکامل خود نیاز به مواد گوناگونی دارد. آدمی هم برای پیشرفت مادی و معنوی و کسب و کار خود، نیاز به تعقل و تفکر دارد تا نتیجه رشد و کمال خود را مشاهده کند. اگر به اطراف خود نگاه کنیم تمام اشیاء مثل ساعت، لباس، عینک، خانه، خودرو و غیره، اول در ذهن و فکر طراحان شکل گرفته و توسط برنامه ریزان و سازندگان تولید شده است. بنابر این ممکن نیست چیزی را بدون اینکه در باره اش فکر و اندیشه ای بشود ساخته شود. این ذهن و اندیشه است که بر دنیای مادی و معنوی حکومت می کند. افرادی که نیازهای جامعه را درک می کنند و جهت پاسخ دادن به این نیازها، تفکر و تعقل می کنند، تخیلات خود را به فکر و ایده و طراحی تبدیل می کنند و با برنامه ریزی آنها را تولید می نمایند.

ایده چیست؟

ایده، در حقیقت یک تصور ذهنی یا مفهومی انتزاعی است که برای حل یک مشکل یا برآورده کردن یک نیاز ارائه می شود. به عبارت دیگر ایده راه‌حلی است که انسان در برابر یک مسئله یا نیاز به آن فکر می کند. ایده یک نوع تلنگر ذهنی درون افکار شخص می باشد که به صورت یک طرح بیان می شود. ایده یک نوع اندیشه، فکر و عقیده است که رسیدن به آرمان و موفقیت را به همراه دارد.

بشر هر جا احساس نیاز کند و چالشی را سر راه خود ببیند دست به ایده‌پردازی می زند. ایده همان راه‌حل خلاقانه برای یک مشکل خاص است. این روند از ابتدای حیات و تمدن بشری شروع شده و تا همیشه ادامه دارد.

تفاوت های فردی در ایده پردازی

اشخاص مختلف در برابر یک مشکل مشابه ایده های متفاوت زیادی را ارائه می کنند و این به دلیل نگرش آنها به آن مشکل است. تفاوت ایده به دلیل تجربه زندگی یک شخص چه از نظر تجربی بلکه از نظر دیداری و شنیداری بوجود می آید، ذهن بطور ناخودآگاه با ترکیب تجربیات مختلف یک یا بی نهایت ایده را بروز می دهد.

همچنین طرح ایده‌های نو، رابطه مستقیمی با خیال پردازی و خلاقیت دارد. خلاقیت ریشه در استعداد فرد دارد. کسی که استعداد هنری دارد می تواند به شکل خلاقانه‌ای ایده های جدید هنری تولید کند. به همین نسبت کسی که هوش منطقی ریاضی بالایی دارد، توانایی حل مسائل به روش های خلاقانه را خواهد داشت.

منظور از ایده، تفکری است که به رشته تحریر درآمده و به سوالات زیر پاسخ دهد:

- ۱- چه کنیم؟
- ۲- چرا؟
- ۳- چگونه؟
- ۴- برای چه کسی؟
- ۵- با چه پیش‌نیازی؟

ایده‌ها کلید تعامل سازنده انسان با محیط هستند. انسان از طریق ایده و ایده‌پردازی نه تنها مشکلات خود را حل می کند؛ بلکه آن‌ها را تبدیل به فرصت کرده و از آن‌ها در جهت تولید سرمایه استفاده می کند. ایده‌پردازی نتیجه خلاقیت، تیزبینی، اعتماد به نفس و تجربه است.

عوامل موثر در ایده پردازی

برای ایده پردازی راهکار خاصی وجود ندارد و فقط نیاز به ذهن خلاق دارد و حاصل تیزبینی در تعامل با محیط و خلاقیت فرد هستند. کسانی که در زمینه ایده پردازی فعالیت می کنند، اصولاً افرادی هستند که دارای استعداد، هوش، خلاقیت و اعتماد به نفس بالا هستند.

در نگاه اول ایده‌پردازی بیشتر حاصل استعداد به نظر می رسد. اما باید توجه داشت که بعضی از عوامل تقویت ایده‌پردازی را می توان کنترل کرد. پس برای اینکه ایده های شما موثر و کارآمد باشند، هر لحظه باید در حال تقویت ذهن خودتان باشید.

بخشی از ابداع ایده به هوش و استعداد افراد مربوط می شود.

بخش دیگر از دانسته‌های و تجارب افراد نشأت می گیرد. بسیاری از افراد موفق و برتر دنیا، در اثر کسب تجربه کاری به ایده های قدرتمند دست یافته‌اند که باعث موفقیت بیشتر آنها شده است.

ویژگی های یک ایده خوب

طرح یک ایده، با توجه به ماهیت ذهنی آن، می تواند فارغ از هر گونه قید و بندی صورت پذیرد. اما برای عملی کردن آن، باید به قوانینی توجه کرد. در ایده پردازی سه ویژگی نوآورانه بودن، منحصر به فرد بودن و حل مشکل از اهمیت بالایی برخوردار است.

ایده چپست و چگونه شکل

می گیرد؟

گردآوری:

الهام شکوه زاده

دبیر کمیته مدیریت دانش

زیر نظر:

جناب آقای دکتر عبدالحمید مصلی نژاد

مسئول کمیته مدیریت دانش

تابستان ۱۴۰۲

چگونه ایده پردازی کنیم؟

برای اینکه بتوانیم یک ایده طراحی کنیم باید مراحل کلی زیر را طی نمائیم:

۱- مشکل یا فرصت را تعریف کنیم

۲- جمع آوری اطلاعات

۳- تجزیه و تحلیل اطلاعات

۴- مشخص کردن محدودیتها

۵- ارائه فرضیه

۶- مشورت با افراد مناسب

در آخر اغلب هنگام تلاش برای حل یک مشکل یا ایجاد یک فرصت جدید، افراد به جای تلاش برای ارائه راه حل‌های جدید، از راه حل‌ها یا مدل‌های ذهنی موجود استفاده می‌کنند. مشکل این رویکرد این است که به شما اجازه نمی‌دهد فرصت‌های مختلف را کشف کنید و تعداد راه حل‌های ممکن را محدود می‌کند.

ارائه ایده‌های کاملاً جدید می‌تواند به شما کمک کند به مشکل یا فرصت از منظر جدیدی نگاه کنید همچنین شما را قادر می‌سازد تا دامنه ایده‌ها را فراتر از طرز فکر فعلی خود گسترش دهید که در نهایت منجر به ایده‌های بیشتری می‌شود.

*جهت ثبت پیشنهاد، طرح، تجربه و بهبود از طریق

وب سایت <http://idea.sums.ac.ir> و

سامانه کارمند قسمت ایده‌ها اقدام فرمایید

همچنین معیارهای یک ایده خلاق عبارتند از:

۱. **ساده باشد:** به آسانی قابل فهم باشد و موضوع واحدی را در ذهن تداعی کند.

۲. **زیرکانه باشد:** با درایت راه حلی برای رفع مشکل ارائه دهد.

۳. **به خوبی ترسیم و ارائه شده باشد:** روابط منطقی میان اجزاء و ماهیت ایده را ماهرانه ترسیم و به سادگی بیان کند

۴. **آشنا و مأنوس باشد:** دور از ذهن نبوده و مخاطب از گذشته با مفاهیم آن در ارتباط باشد.

۵. **قوی و رسا باشد:** دارای مفاهیم عمیق بوده و راهکاری قاطع برای حل چالش موجود ارائه دهد.

۶. **بتوان آن را در چند زمینه بکار گرفت:** بعبارتی برای یک کاربرد خاص طراحی نشده باشد.

۷. **تازه و اصیل باشد:** قبلاً توسط دیگران ارائه نشده و دارای تازگی و اصالت باشد. بعبارتی بازسازی شده نباشد بلکه خلق شده باشد.

۸. **انعطاف پذیر و قابل تغییر باشد:** بتوان با اندکی تغییرات به سادگی از آن در شرایط جدید استفاده کرد.

۹- **بتوان آن را به چالش کشید:** ایجاد کننده حس رقابت برای ارائه راه حلی قوی و بهتر باشد.